

Udskriftsdato: mandag den 12. januar 2026

2010/1 BSF 69 (Gældende)

Forslag til folketingsbeslutning om skærpet straf i forbindelse med medvirken ved straffelovsovertrædelser

Ministerium: Folketinget

Fremsat den 10. februar 2011 af Peter Skaarup (DF), Pia Adelsteen (DF), René Christensen (DF), Kim Christiansen (DF), Kristian Thulesen Dahl (DF), Marlene Harpsøe (DF) og Pia Kjærsgaard (DF)

Forslag til folketingsbeslutning

om skærpet straf i forbindelse med medvirken ved straffelovsovertrædelser

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af indeværende folketingsår at fremsætte forslag til lov, der får den virkning, at i straffelovsovertrædelser, hvor det ikke er muligt at udpege gerningsmanden, dømmes alle for den konkrete forbrydelse, hvis alt taler for, at de sigtede ikke vil udtale sig. Det skal fremgå af lovteksten, at der i sådanne sager skal ske domsfældelse. Subsidiært foreslås, at justitsministeren lader Straffelovrådet udarbejde et udkast til en lovændring, som i højere grad end nu gør det muligt at straffe for medvirken ved straffelovsovertrædelser.

Bemærkninger til forslaget

Formålet med indeværende forslag er at sikre, at personer, der sammen med andre har begået overtrædelser af straffeloven, straffes, selv om det ikke umiddelbart er muligt at udpege den egentlige gerningsmand. Forslaget indebærer således, at alle, der anholdes i forbindelse med en kollektiv forbrydelse, skal kunne dømmes for den konkrete forbrydelse, hvis gerningsmanden ikke kan udpeges. Det skal endvidere fremgå af lovteksten, at der skal ske domsfældelse i straffelovssager, hvor der har været medvirken.

Folketinget har ved tidligere lejligheder behandlet denne problematik. Eksempelvis fremsatte forslagsstillerne i 1996 et forslag til folketingsbeslutning om indførelse af kollektiv straf, beslutningsforslag nr. B 14, Folketingsåret 1996-97 (Folketingstidende 1996-97, Tillæg A side 1036 og 1037), og Det Konservative Folkeparti fremsatte i 1998-99 et forslag til folketingsbeslutning om mulighed for straf for kollektiv deltagelse i lovovertrædelser, beslutningsforslag nr. B 51, Folketingsåret 1998-99 (Folketingstidende 1998-99, Tillæg A side 2448 og 2450). Begge gange blev forslagene forkastet af et bredt flertal. Forslagsstillernes forslag var motiveret af den tiltagende rockerkriminalitet. Det Konservative Folkepartis forslag var først og fremmest motiveret af, at ingen af medlemmerne i Blekingegadebanden blev dømt for drabet på en ung politimand (de blev dømt for røveri). I retssagen mod medlemmerne af Blekingegadebanden stod det klart, at det kunne lade sig gøre at gå fri for den mest alvorlige forbrydelse, man kan begå – at tage et andet menneskes liv – fordi det ikke med sikkerhed kunne fastslås, hvem af de involverede der begik forbrydelsen. Havde dette røveri fundet sted i USA, var hele banden blevet dømt for både røveri og drab, idet et røveri i USA, der ender med et drab, automatisk udløser en drabsdom for alle, der deltager i røveriet.

Straf for medvirken ved lovovertrædelser

Bestemmelsen vedrørende medvirken ved straffelovsovertrædelser fremgår af straffelovens § 23 (Lovbekendtgørelse nr. 1235 af 26. oktober 2010). Bestemmelsen har følgende ordlyd: »Den for en lovovertrædelse givne straffebestemmelse omfatter alle, der ved tilskyndelse, råd eller dåd har medvirket til gerningen. Straffen kan nedsættes for den, der kun har villet yde en mindre væsentlig bistand eller styrke et allerede fattet forsæt, samt når forbrydelsen ikke er fuldbyrdet eller en tilsigtet medvirken er mislykkedes.

Stk. 2. Straffen kan ligeledes nedsættes for den, der medvirker til krænkelse af et særligt pligtforhold, men selv står uden for dette.

Stk. 3. For så vidt ikke andet er bestemt, kan straf for medvirken ved lovovertrædelser, der ikke straffes med højere straf end fængsel i 4 måneder, bortfalde, når den medvirkende kun har villet yde en mindre væsentlig bistand eller styrke et fattet forsæt samt hvis medvirken skyldes uagtsomhed«.

Forslagsstillerne finder det naturligvis vigtigt, at straffen kan nedsættes for medvirken ved lovovertrædelser. Det siger sig selv, at en person, som måske blot har holdt udkig i forbindelse med et tyveri eller røveri, ikke bør straffes lige så hårdt, som den eller de personer, der har deltaget i selve røveriet. Ligesom en person, som har været med til et overfald, men ikke direkte har deltaget, heller ikke skal straffes lige så hårdt som de personer, der har ført an i den pågældende lovovertrædelse. Bestemmelserne i straffeloven dækker alle disse formildende omstændigheder, der måtte være i forbindelse med medvirken ved lovovertrædelser. På den anden side kan der opstå særlige tilfælde, hvor der ikke bør være formildende omstændigheder. Her tænkes der på tilfælde, hvor der begås en meget alvorlig overtrædelse af straffelovens bestemmelse vedrørende personfarlig kriminalitet, og hvor det efterfølgende ikke er muligt at udpege den egentlige gerningsmand.

Det er dybt krænkende for retsbevidstheden, at personer, der har begået meget grov kriminalitet eller

endda mord, kan gå fri, fordi man står i den situation, at ingen af de deltagende kriminelle vil fortælle noget. I sådanne tilfælde bør man ramme alle dem, der har deltaget i den kriminelle handling, fordi de ved, hvem der har begået forbrydelsen. Vil de ikke sige noget, må de alle tage ansvaret. Der bør således indføres en bestemmelse herom i straffeloven. Det vil være et uvurderligt redskab til opklaring af forbrydelser, da det vil lette politiets og anklagemyndighedens arbejde, idet deltagerne i en given kriminel handling nok vil være mere interesseret i at pege på den skyldige.

Bandekriminalitet er alvorligere for samfundet end enkeltmandsforbrydelser af flere grunde. Sandsynligheden for opklaring reduceres for hver yderligere deltager i forbrydelsen, og ustraffet kriminalitet svækker respekten for retssystemet og går ud over befolkningens retsbevidsthed. Kriminelle bander skaber øget frygt i befolkningen. Medlemskab af kriminelle bander får i sig selv medlemmer til at begå kriminalitet, som enkelte personer ikke ville have begået. Kriminelle bander har ingen respekt for samfundets regler, og deres virke er stærkt medvirkende til at øge kriminaliteten i samfundet.

Indeværende forslag er motiveret at en række nyere eksempler på tilfælde, hvor der er begået forbrydelser, men hvor det ikke har været muligt at identificere den eller de egentlige gerningsmænd.

Eksempelvis kan nævnes en sag om et drab begået i Amager Bio i København i maj 2008. Her blev en 16-årig dreng dræbt med en kniv. Fire mænd på 22, 23, 25 og 26 år var involveret, men anklagemyndigheden kunne ikke bevise, hvem der havde ført kniven. I stedet blev de tiltalt for grov vold, da de også havde slået og sparket den 16-årige. Den 25-årige blev frikendt, mens de andre hver blev idømt 6 måneders fængsel. (Københavns Byrets dom af 11. februar 2010). Der er her tale om en meget alvorlig sag, men på grund af den gældende lovgivning slap fire mand altså af sted med at begå mord, næsten uden at det fik konsekvenser. Det er helt uacceptabelt.

Der har været mange andre sager for nylig, som kan falde ind under betegnelsen kollektiv vold. Der er typisk tale om sager, hvor store grupper af unge med indvandrerbaggrund angriber myndighederne – som regel politifolk, brandfolk eller falckpersonale, der forsøger at udføre deres arbejde.

Eksempelvis kan nævnes en episode fra Skovlunde Centret den 2. september 2010, hvor politiet anholdt otte personer efter ballade og optøjer. Optøjerne startede, efter at politiet havde anholdt to formodede narkohandlere, som i første omgang havde forsøgt at stikke af. Under flugtforsøget smed den ene en pistol. Herefter forsøgte en større gruppe på ca. 30 unge at befri dem. De unge kastede med både sten og kæppe efter de to betjente (Pistol fundet: Betjente angrebet med sten og kæppe. Ekstra Bladet, den 3. september 2010).

I forbindelse med episoden i Skovlunde kom ingen alvorligt til skade. Og det kan virke voldsomt at begynde at tage midler som kollektiv straf i anvendelse i sådanne tilfælde. Men det er efterhånden blevet hverdag, at man kan læse i medierne, at store grupper af unge indvandrere typisk, angriber politiet, der udfører rutinearbejde. Det er helt uacceptabelt. Forslagsstillerne foreslår således, at kriminalitet begået kollektivt skal straffes kollektivt, så alle modtager en straf for røveri, vold mod tjenestemand i funktion osv., når de begår kriminalitet i grupper, fordi vi ikke skal acceptere, at det er blevet en almindelig del af hverdagen at angribe politiet i grupper og begå kriminalitet i større formationer, fordi dette forhindrer muligheden for opklaring af forbrydelsen, da de involverede dækker over hinanden og kan sløre, hvem der begår de strafbare handlinger. Derfor foreslår vi, at alle, der anholdes i forbindelse med en kollektiv forbrydelse, dømmes for alle strafbare handlinger, såfremt den eller de egentlige gerningsmænd ikke kan udpeges.

Skriftlig fremsættelse

Peter Skaarup (DF)::

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om skærpet straf i forbindelse med medvirken ved straffelovsovertrædelser.

(Beslutningsforslag nr. B 69)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.